

PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA: NAPRIEČ GENERÁCIAMI

Meno:

Dátum:

Téma:	Zameranie:
štádiá vývinu, poruchy kognitívnych funkcií a emocionality, „sendvičová generácia“, únava z pomáhania, stratégie zvládania	Psychologické disciplíny: sociálna psychológia, vývinová psychológia, psychológia osobnosti Odbory štúdia: lekárstvo a ošetrovatelstvo, sociálna práca, teológia

1. Zopakujte si vývinovú teóriu Erika Eriksona a zaradte osoby v tejto prípadovej štúdii do jednotlivých vývinových štádií. Ktoré znaky vývinových období, okrem veku, viete na základe prípadu identifikovať?

2. V niektorých štúdiách sú osoby ako Martina a jej manžel označované ako „sendvičová generácia“. Ako tomuto pojmu rozumiete a ako aby ste na základe prípadovej štúdie túto generáciu popísali?

3. Martininej matke bola diagnostikovaná vaskulárna demencia. Aké zmeny v oblasti kognitívnych funkcií a emocionality možno identifikovať na základe prípadovej štúdie?

F01 Vaskulárna demencia je dôsledkom infarktov mozgu zapríčinených vaskulárnou chorobou, vrátane hypertenznej cerebrovaskulárnej choroby. Infarkty sú zvyčajne malé, ale majú kumulatívny účinok. Začiatok je zvyčajne vo vyššom veku.

4. U osôb pracujúcich v oblasti pomáhajúcich profesií (napr. zdravotníctvo, sociálna práca, záchranárstvo alebo duchovné služby) často pozorujeme fenomén, ktorý sa označuje ako únava z pomáhania, resp. únava zo súcitu (*angl. compassion fatigue*). Tento druh únavy si môžeme všimnúť aj u osôb, ktoré opatrujú svojich blízkych. Pokúste sa na základe prípadu Martiny popísať únavu z pomáhania a porovnajete svoje závery s definíciami v literatúre.

5. Aké stratégie by ste odporúčali na predchádzanie, resp. vyrovnanie sa s únavou z pomáhania u pomáhajúcich profesií a u opatrujúcich v rodinách?

Kde sa dozviem viac?

Antalová, A., Kaššaiová, Z., & Hořeňovská, K. (2021). Strata u sekundárnych opatrovateliek: perspektíva vnučiek, ktorých staré mamy zomreli na demenciu. *Paliatívna medicína a liečba bolesti*, 14(1-2e).

DeRigne, L., & Ferrante, S. (2012). The Sandwich Generation: A Review of the Literature. *Florida Public Health Review*, 9(12). <https://digitalcommons.unf.edu/fphr/vol9/iss1/12>

Grundy, E., & Henretta, J. C. (2006). Between elderly parents and adult children: a new look at the intergenerational care provided by the 'sandwich generation.' *Ageing and Society*, 26(5), 707-722. <https://doi.org/10.1017/S0144686X06004934>

Křivohlavý, J. (2002). *Psychologie nemoci*. Grada.

Lynch, S. H., Shuster, G., & Lobo, M. L. (2018). The family caregiver experience – examining the positive and negative aspects of compassion satisfaction and compassion fatigue as caregiving outcomes. *Ageing & Mental Health*, 22(11), 1424-1431. <https://doi.org/10.1080/13607863.2017.1364344>

**UČITEĽSKÁ
AKADÉMIA**
Univerzita Komenského
v Bratislave

Ako citovať tento učebný materiál:

Lemešová, M., Minarovičová, K., Sokolová, L., & Zacharová, Z. (2024). *Naprieč generáciami*. In: Dvorská, D., Sokolová, L., Karolčík, Š., Dovičák, M., Griguš, S., & Hrcán, Z.: Učiteľská akadémia UK [webová stránka]. Získané z <https://www.ucitelskaakademia.sk/pripady-a-pribehy/psychologia-x-krat-inak/napriec-generaciami>

Prípadové štúdie a zadania sú súčasťou publikácie:

Lemešová, M., Minarovičová, K., Sokolová, L., & Zacharová, Z. (2024). *Psychológia x-krát inak*. Univerzita Komenského v Bratislave. ISBN 978-80-223-5955-9.